

EESTI TÕULOOMAKASVATAJATE ÜHISTU PÕHIKIRI

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Ühistu ärinimi on Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu, lühendatult ETKÜ (edaspidi Ühistu).
- 1.2. Tulundusühistu asukoht on Kehtna vald, Eesti Vabariik.
- 1.3. Ühistu on asutatud määramata tähtajaks.
- 1.4. Ühistu majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

2. ÜHISTU EESMÄRK JA TEGEVUSE PÕHIMÕTTED

- 2.1. Ühistu eesmärk on toetada ja soodustada oma liikmete, Eesti tõuloomakasvatajate, majanduslikke huve läbi ühise põllumajandusliku tegevuse tõstes karjade geneetilist potentsiaali ning arendades Ühistu liikmete farmide professionaalset teenindamist.
- 2.2. Ühistu võib teha kõiki tehinguid, mis on otseselt või kaudselt vajalikud tema eesmärgi saavutamiseks.
- 2.3. Ühistu põhitegevusaladeks on:
  - 2.3.1. tõuaretus ja kõik sellega seonduv tegevus (sh kaubandus ja nõustamine);
  - 2.3.2. aretusprogrammide ja -projektide koostamine ning realiseerimine;
  - 2.3.3. tõuraamatute pidamine ja tõutunnistuste väljastamine;
  - 2.3.4. tõuloomade ja aretuskarjade hindamine ja klassifitseerimine;
  - 2.3.5. aretusmaterjalide varumine, müümine ja vahendamine;
  - 2.3.6. seemendusteenused ja sellealane nõustamine;
  - 2.3.7. tõuloomade näituste, konkursside ja oksjonite korraldamine;
  - 2.3.8. rahvusvaheliste loomakasvatuseprojektide ja fondide loomine ning olemasolevates osalemine;
  - 2.3.9. kinnis- ja vallasvaratehingud, haldamine - valdamine;
  - 2.3.10. transporditeenused Eesti Vabariigis;
  - 2.3.11. põllumajandusloomade jõudluse ja põlvnemisandmete kogumine ning töötlemine;
  - 2.3.12. piima- ja lihavaiste jõudluskontrolli läbiviimine ja aretusväärtuste määramine
  - 2.3.13. elusveiste ost-müük.
- 2.4. Ühistu vastutab oma kohustuste eest kogu oma varaga.

3. LIIKMED, NENDE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

- 3.1. Ühistu liikmeks võib olla Eesti Vabariigis tõukarja aretamisega tegelev füüsiline või juriidiline isik, kes soovib osaleda Ühistu majandustegevuses ja vastab Ühistu põhikirja nõuetele.
- 3.2. Ühistu liikmed jagunevad tegevliikmeteks ning toetajaliikmeteks.
- 3.3. Ühistu tegevliikmeteks võivad olla aretustegevusest otseselt huvitatud või aretustegevusega erialaselt seotud isikud.
- 3.4. Ühistu tegevliikmel on õigus:
  - 3.4.1. osa võtta üldkoosolekust;
  - 3.4.2. valida ja olla valitud juhtimis- ja kontrollorganitesse;
  - 3.4.3. saada üldkoosolekul teavet Ühistu tegevuse tulemuste kohta;
  - 3.4.4. saada osa Ühistu liikmetele jaotatavast kasumist;
  - 3.4.5. astuda Ühistust välja;
  - 3.4.6. saada Ühistu poolt pakutavaid teenuseid ja tooteid soodustingimustel;
  - 3.4.7. kasutada teisi seaduses ja põhikirjas sätestatud õigusi.
- 3.5. Ühistu tegevliige on kohustatud:
  - 3.5.1. täitma seadusest ja põhikirjast tulenevaid kohustusi;
  - 3.5.2. tasuma osamaksu ja liikmemaksu;
  - 3.5.3. osa võtma Ühistu tegevusest;
  - 3.5.4. osalema juhatuse poolt vastuvõetud ja üldkoosolekul heakskiidetud aretusprogrammi elluviimisel;
  - 3.5.5. olema aus ja korrektne aretusvalaste arvestuste pidamisel, Ühistu ärisaladuse hoidmisel;
  - 3.5.6. osalema ühistu majandustegevuses;
  - 3.5.7. informeerima Ühistu juhatust või tegevjuhti oma eelseisvast ühinemisest, jagunemisest või tegevuse lõpetamisest;
  - 3.5.8. täitma tõuaretusega ja loomakasvatusega seotud õigusakte ja -eeskirju

- 3.5.9. tasuma toodete ja teenuste eest vastavalt hinnakirjale.
- 3.6. Ühistu toetajaliikmeteks võivad olla juriidilised ja füüsilised isikud, kes tegelevad tõuaretuse teenindamise, toodangu ümbertöötlemise või mõnes muus Ühistu tegevusvaldkonnas.
- 3.7. Ühistu toetajaliikmel on õigus:
- 3.7.1. osa võtta üldkoosolekust, omamata hääleõigust;
  - 3.7.2. saada üldkoosolekul teavet Ühistu tegevuse tulemuste kohta;
  - 3.7.3. astuda Ühistust välja.
- 3.8. Ühistu toetajaliige on kohustatud:
- 3.8.1. täitma seadusest ja põhikirjast tulenevaid kohustusi;
  - 3.8.2. olema aus ja korrektne aretusvalaste arvestuste pidamisel, Ühistu ärisaladuste hoidmisel;
  - 3.8.3. tasuma liikmemaksu.

4. ÜHISTU LIIKMEKS VASTUVÕTMINE

- 4.1. Liikmeks vastuvõtmise otsustab Ühistu juhatus liikmeks astuja kirjaliku avalduse alusel. Koos avalduse esitamisega tuleb tasuda käesoleva põhikirjaga sätestatud osamaks.
- 4.2. Isik saab Ühistu liikmeks vastuvõtmisotsuse tegemise korral päevast, mil isiku osamaks laekub Ühistu pangakontole.
- 4.3. Ühistu liikmeks vastuvõtmisest võib keelduda, kui:
- 4.3.1. isik ei vasta ühistu põhikirjale;
  - 4.3.2. Ühistu ei suuda tagada või soodustada olemasolevast suurema arvu liikmete majanduslikke huve;
  - 4.3.3. isik ei tasu põhikirjaga sätestatud osamaksu või muid põhikirjas või seaduses ettenähtud makseid ühe kuu jooksul arvestades tähtajast;
  - 4.3.4. isik on varem Ühistust välja arvatud põhjusel, et ta ei täida põhikirja, seadusega või üldkoosoleku otsusega sätestatud liikme kohustusi;
  - 4.3.5. esinevad muud mõjuvad põhjused.

5. ÜHISTU LIIKME VÄLJAARVAMINE

- 5.1. Ühistu liige arvatakse Ühistust välja, kui ta:
- 5.1.1. ei täida üldkoosoleku otsuseid,
  - 5.1.2. ei osale aktiivselt Ühistu majandustegevuses;
  - 5.1.3. on esitanud avalduse Ühistust väljaastumiseks;
  - 5.1.4. Ühistu liige tekitab Ühistule olulist kahju või kahjustab Ühistu huvisid või mainet;
  - 5.1.5. esinevad muud mõjuvad põhjused.
- 5.2. Otsuse liikme väljaarvamise kohta teeb Ühistu juhatus.
- 5.3. Ühistu liige loetakse Ühistust väljaarvatuks vastava otsuse tegemise päevast.
- 5.4. Liikmelisuse lõppemisel on liikmel õigus saada tagasi tasutud osamaks.

6. OSAMAKS JA LIIKMEMAKS

- 6.1. Ühistu liikmete osamaksudest moodustub ühistu osakapital.
- 6.2. Ühistu osakapitali miinimumsuuruseks on viiskümmend tuhat (50 000) eurot ja maksimumsuuruseks sada tuhat (100 000) eurot, mille raames võib Üldkoosoleku otsusega osakapitali ilma põhikirja muutmata suurendada ja vähendada.
- 6.3. Osamaks tasutakse rahalise või mitterahalise sissemaksuga või Ühistu omakapitali arvelt (fondiemissioon). Üldkoosoleku otsusega kehtestatud lisissemaksuid tasutakse rahalise või mitterahalise sissemaksuga. Mitterahalisi sissemaksuid hindab Ühistu juhatus, seaduses sätestatud juhul kontrollib hindamist audiitor.
- 6.4. Ühistu liikme minimaalseks osamaksu suuruseks on üks (1) euro. Liikme osamaksu suuruseks on 1 (üks) euro liikmeks astumise päeval vastava liikme karjas oleva iga lehma pealt.
- 6.5. Ühele liikmele võib kuuluda rohkem kui üks osamaks.
- 6.6. Ühistust välja astunud või välja arvatud liikmele tagastatakse osamaks kahe (2) aasta jooksul liikme varaliste õiguste ja kohustuste lõppemise päevast arvates. Ühistu üldkoosolek võib osamaksu tagastamise tähtaega mõistlikult pikendada, kui väljamakse tegemine põhjustaks vastavalt asjaoludele Ühistule olulist kahju või seab kahtluse alla ühistu tegevuse jätkumise.
- 6.7. Lisaks osamaksule võib Ühistu liikmetelt üldkoosoleku otsusega nõuda täiendavaid rahalisi sissemaksuid ja lisakohustuste täitmist. Täiendavate rahaliste sissemaksude suuruse ja tasumise korra ning lisakohustuste sisu ja täitmise tähtaja määrab üldkoosolek.
- 6.8. Ühistu liikmete liikmemaksude suuruse ja tasumise korra määrab kindlaks Ühistu nõukogu.

7. LIIKMELISUSE ÜLEANDMINE JA OSAMAKSE VÕÖRANDAMINE

- 7.1. Ühistu liikmelisuse üleandmine ei ole lubatud, välja arvatud põhikirjas kirjeldatud juhtudel.
- 7.2. Ühistu liikme surma korral on Ühistu liikme ühel pärijal õigus astuda Ühistu liikmeks, kui ta vastab seaduses ja põhikirjas sätestatud tingimustele. Pärija esitab Ühistu juhatusele liikmeks astumise avalduse ühe aasta jooksul Ühistu liikme surmapäevast arvates. Pärija loetakse Ühistu liikmeks endise liikme surmapäevast.

8. ÜLDKOOSOLEK

- 8.1. Liikmed võtavad otsuseid vastu koosolekul või koosolekut kokku kutsumata seaduses ettenähtud korras.
- 8.2. Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Koosoleku toimumisest peab ette teatama vähemalt kolm (3) nädalat.
- 8.3. Üldkoosoleku pädevusse kuuluvad seaduses sätestatud küsimused.
- 8.4. Üldkoosolek on otsustusvõimeline, kui sellel on esindatud üle poole Ühistu liikmete häältest. Igal Ühistu liikmel on üldkoosolekul üks (1) hääl.
- 8.5. Üldkoosoleku otsus loetakse vastuvõetuks, kui selle poolt antakse üle poole koosolekul esindatud häältest, kui seadusega või käesolevas põhikirjas ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.
- 8.6. Ühistu liiget võib üldkoosolekul esindada ainult teine Ühistu liige volikirja alusel. Üks liige võib esindada kuni (5) viit Ühistu liiget.

9. VOLINIKE KOOSOLEK

- 9.1. Ühistu üldkoosoleku pädevus antakse osaliselt üle Volinike koosolekule. Volinike koosolek võib otsustada üldkoosoleku pädevusse kuuluvaid küsimusi, va põhikirja muutmise ning Ühistu ühinemise, jagunemise ja lõpetamise otsustamine.
- 9.2. Volinikud valitakse Ühistu üldkoosolekul põhimõttel iga seitsme liikme kohta üks volinik. Volinikuks võib valida ainult Ühistu liikme. Igal volinikul on volinike koosolekul üks hääl.
- 9.3. Volinike koosolekule kohaldatakse üldkoosoleku sätteid.

10. JUHATUS

- 10.1. Juhatus on Ühistu juhtimisorgan, mis esindab ja juhib Ühistut. Juhatusel on üks kuni viis liiget, kes valitakse nõukogu poolt tähtajaga kolm (3) aastat.
- 10.2. Juhatusesimehe määrab Ühistu nõukogu.
- 10.3. Juhatus peab Ühistu juhtimisel kinni pidama nõukogu seaduslikest korraldustest.
- 10.4. Juhatusesimehe pädevusse kuuluvad kõik küsimused, mis ei ole üldkoosoleku ega nõukogu pädevuses.
- 10.5. Ühistut esindab iga juhatuse liige.

11. NÕUKOGU

- 11.1. Nõukogu on Ühistu juhtimisorgan, mis planeerib Ühistu tegevust, korraldab Ühistu juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Kontrolli tulemused teeb nõukogu teatavaks üldkoosolekule.
- 11.2. Nõukogu annab juhatusele korraldusi Ühistu juhtimise korraldamisel. Nõukogu nõusolek on vajalik Ühistu nimel tehingute teostamisel, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest, eelkõige alljärgnevate tehingute tegemiseks:
  - 11.2.1. osaluse omandamine ja lõppemine teistes äriühingutes ja liitudes;
  - 11.2.2. ettevõtte omandamine, võõrandamine või selle tegevuse lõpetamine;
  - 11.2.3. filiaalide (ka välis-) avamine ja sulgemine;
  - 11.2.4. investeringute tegemine, mis ületavad selleks majandusaastaks ettenähtud summa;
  - 11.2.5. vallas- ja kinnisvara ost-müük, neile koormatise seadmine ja hüpoteegiga koormamine, kui vara väärtus ületab eelarves ettenähtud summat;
  - 11.2.6. põhivahendite ost, kui summa ületab eelarves ettenähtud summat;
  - 11.2.7. laenu- ja võlakohustuste võtmine, mis ületavad selleks majandusaastaks ettenähtud summa;
  - 11.2.8. aretusprogrammide ja -projektide kinnitamine;
  - 11.2.9. tõuaretuse toetuseks ettenähtud riigivahendite eelarve kinnitamine;
  - 11.2.10. laenu- andmine ja võlakohustuste tagamine, kui see väljub igapäevase majandustegevuse raamest.
- 11.3. Nõukogu kinnitab Ühistu aastaearve.

11.4. Nõukogul on 5 kuni 9 liiget, kes valitakse kolmeks aastaks. Nõukogu liikmete valimisel arvestatakse Ühistu liikmete põhikarjas olevate lehmade arvu piimaveiste, lihaveiste ja maakarja osas ning jaotatakse nõukogu liikmete kohad proportsionaalselt.

11.5. Nõukogu liikmed valivad enda hulgast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust.

11.6. Nõukogu otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle poole koosolekul osalenud nõukogu liikmetest.

11.7. Nõukogu liikmetele võib maksta nende ülesannete ja Ühistu majanduslikule olukorrale vastavat tasu, mille suurus ja maksmise kord määratakse üld- või volinike koosoleku otsusega.

12. ARETUSNÕUKOGUD

12.1. Aretusnõukogud on Ühistu organid, mille eesmärgiks on konkreetse loomaliigi või -tõu aretuse korraldamine.

12.2. Aretusnõukogu liikmed nimetatakse aretusteadlaste, -spetsialistide ja aretuspraktikute hulgast. Aretusnõukogusse võib kutsuda aretusspetsialiste ka välisriikidest. Aretusnõukogu moodustatakse iga loomaliigi või -tõu kohta eraldi.

12.3. Aretusnõukogu ülesanneteks on:

12.3.1. aretussuundade perspektiivne prognoosimine;

12.3.2. aretusprogrammide koostamine;

12.3.3. info hankimine maailma parima geneetilise materjali tutvustamiseks aretajatele;

12.3.4. koostöösidemete arendamine teiste riikide tõuaretusseltside ja firmadega;

12.3.5. täiendõpe (kuni 6 kuulised kursused) ja erialane nõustamine;

12.3.6. teaduslik uurimistegevus.

13. KASUMI JAOTAMINE

13.1. Ühistu liikmetele makstakse dividende juhatuse ja nõukogu ettepanekul vastavalt üldkoosoleku otsusele, kas vastavalt liikme osamaksu suurusele või liikme osalemisele Ühistu tegevuses.

13.2. Majandusaasta kahjum kaetakse eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt.

14. RESERVKAPITAL

14.1. Ühistu kohustiste tagamiseks moodustatakse reservkapital.

14.2. Reservkapital moodustatakse ja seda täiendatakse osamaksudest, kasumieraldistest ja reservkapitali intressidest.

14.3. Reservkapitali suurus on vähemalt 50% osakapitalist. Kui reservkapitali suurus vastab nõutule, võidakse lõpetada selle suurendamine kasumieraldiste ja intresside arvel.

14.4. Majandusaasta kahjum kaetakse eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt ja seejärel reservkapitalist. Kui reservkapitali ei jätku, võidakse kahjum katta osakapitali arvel. Osakapitali osa, mida on kasutatud kahjumi katmiseks, kaetakse järgmisel majandusaastal Ühistu liikmetele dividendidena väljamaksmiseks määratud kasumiosa arvel.

15. ARUANDLUS

15.1. Pärast majandusaasta lõppu koostab juhatuse majandusaasta aruande raamatupidamise seaduses sätestatud korras.

15.2. Ühistul on audiitor, kes kontrollib raamatupidamise ja aruandluse õigsust.

15.3. Juhatuse esitab majandusaasta aruande, tegevusaruande ja kasumi jaotamise ettepaneku auditeeritult Ühistu nõukogule ning nõukogu esitab selle liikmete üldkoosolekule või volinike koosolekule.

15.4. Majandusaasta aruande kinnitamise otsustavad liikmed või volinikud.

16. ÜHISTU LÕPETAMINE

16.1. Ühistu likvideerijateks ei pea olema Ühistu juhatuse liikmed.

16.2. Ühistu lõpetamisel jaotatakse pärast võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamist ja raha deponeerimist allesjäänud vara liikmete vahel likvideerijate poolt koostatud vara jaotusplaani kohaselt vastavalt nende osamaksudele.

16.3. Muus osas lõpetatakse Ühistu vastavalt seaduses sätestatud korrale.

17. ÜHINEMINE, JAGUNEMINE, ÜMBERKUJUNDAMINE

17.1. Ühistu ühinemine, jagunemine ja ümberkujundamine toimub vastavalt seadusele.

Põhikiri on kinnitatud Ühistu üldkoosolekul [...] 2022.a.